

Arvoisa kunniakonsuli Verni Loodmaa, hyvät juhlavieraat.

Tartto on kaupunki, johon suomalaisilla on vuosisatojen ajan ollut yhteyksiä. Jo ensimmäisten Tarton yliopiston opiskelijoiden luettelosta löytyy viisi suomalaista nimeä. Kulttuurivaikuttajat, tiedemiehet ja yhteiskunnalliset toimijat ovat liikkuneet kahden maan väliä jo silloin, kun se oli nykyistä huomattavasti vaivalloisempaa.

Juuri Tartossa, ensimmäisillä laulujuhlilla esitettiin Mu Isamaa, Maamme-laulu, josta tuli molempien maiden kansallislaulu. Myös kansalliseepostemme Kalevalan ja Kalevipojan tiet ovat kohdanneet Tartossa, jossa Elias Lönnroth asui Faehlmannin luona. Tartossa myös Suomen valtiollinen itsenäisyys sinetöitiin Tarton rauhassa 1920, joitakin kuukausia Viron Tarton-rauhan jälkeen.

Tartto on ollut vuosisatoja sivistyksen kehto. Silti sen muuttaminen kansalliseksi yliopistoksi Viron itsenäistyttyä ei ollut helppoa. Oli luontevaa, että Tarttoon kutsuttiin juuri suomalaisia, ensimmäisten joukossa itämerensuomalaisten kielten professori Lauri Kettunen. On muuten huomattava, että hyvin nopeasti suomalaiset alkoivat opettaa viroksi.

Tänä syksynä Tarttoon avataan uusi ja uljas kansallismuseo. Senkin sidokset ulottuvat Suomeen. Viron itsenäistyttyä ensimmäisenä Viron kansallismuseon johtajana toimi suomalaisen Ilmari Manninen, lähes kymmenen vuoden ajan.

Myös kansallisrunoilijamme Eino Leino oli tuttu näky Tartossa. Leino ehdotti vuonna 1921 tarttolaisen Postimehen etusivulla julkaistussa jutussaan, että meidän tulisi opetella toistemme kieltä osana äidinkielen opetusta tunti viikossa. Ehkä hän oli aikaansa edellä, kun nyt pääkaupunkien välille on syntynyt arjen yhteys, ja molempia kieliä kuulee jatkuvasti molemmissa maissa.

Tiiviit sidokset katkesivat Viron miehitykseen. Kontrasti oli raju, ennen avoin tiede- ja kulttuuriyhteisö sulkeutui. Tartosta tuli lentotukikohdan vuoksi ulkomaalaisilta suljettu kaupunki. Siksi presidentti Urho Kaleva Kekkonen vierailu Tartossa vuonna 1964, ja hänen pitämänsä vironkielinen puheensa, on noussut lähes myyttiseen asemaan.

Viron uudelleenitsenäistymisen jälkeen Suomen suurlähetystö perusti oman toimipisteen vuonna 1992 Tarttoon. Alkuperäisessä muodossaan se kävi tarpeettomaksi sen jälkeen kun viisumipakko poistui ja Viro tuli EU:n jäseneksi. Vuodesta 2005 lähtien oli kymmenen vuoden ajan kunniakonsulina Toivo Kabanen.

Viime vuosisadan alkupuolella siteiden ja suhteiden ydin oli tieteessä ja kulttuurissa. Ensimmäinen kunniakonsuli Oskar Rütli oli tärkeä suomalais-virolaisen kulttuurin ja tieteen mesenaatti. Tieteen ja kulttuurin siteet Tarttoon ovat edelleen vahvat: täällä toimii Suomen Viron-insituutin toimipiste, Tampere-maja, Inkeritalo ja suomalainen koulu. Täällä on aktiivisia suomalaisia opiskelijoita ja Pohjoismaiden neuvoston toimipiste.

Tätä verkostoa halusimme vahvistaa talouden ja yhteiskuntasuhteiden osajalla. Verni Loodmaa on menestynyt yrittäjä ja yhteiskunnallinen toimija, joka tunnetaan kauempanakin. Talous on hyvinvoinnin perusta.

Hyvät kuulijat,

Meillä oli paljon oppimista tieteen ja kulttuurin tiiviistä kanssakäymisestä viime vuosisadan alusta alkaen. Sama yhteisyyden ajatus on ulotettava talouteen. Me olemme yhdessä enemmän, toistemme kumppaneina.

Kauppa ja keskinäinen kanssakäyminen ovat kasvaneet mittasuhteisiin, joita ei Oskar Rütlin tai Alfred Kövan aikana osattu ehkä kuvitellakaan. Kunniakonsulin tehtäväkenttä on muuttunut. Kunniakonsulilta vaaditaan talouden vahvaa osaamista ja erityisesti liike-elämän tuntemusta sillä tehtävä painottuu nykyisin taloudelliseen yhteistyöhön ja verkottumiseen. Tämä on yhteisen kumppanuuden paras perusta ja uusien mahdollisuuksien löytämisen avain. Suomen läsnäolo Tartossa saa nyt vielä yhden hienon ulottuvuuden.

Arvoisa kunniakonsuli, hyvä Verni,

näillä sanoilla haluan kiittää Sinua siitä, että olette nyt mukana Suomen tiimissä, Team Finlandissa. Haluan toivottaa Sinulle parasta menestystä tehtävässänne Suomen kunniakonsulina.